

Avfallsförbränningskatt

- Innebörd, konsekvenser och undantag

Erik Thornström

Ansvarig skatter, styrmedel energianvändning och resurseffektivitet

Bakgrund om avfallsförbränningskatten

- Tidigare avfallsförbränningskatt slopades 2010
- 2016 tillsattes *Utredningen om ekonomiska styrmedel för el- och värmeproduktion inom EU ETS och ekonomiska styrmedel för avfallsförbränning* (dir. 2016:34)
- Tilläggsdirektiv maj 2017 att lägga fram ett förslag till avfallsförbränningskatt
- Syfte att uppnå en mer *resurseffektiv och giftfri avfallshantering* i enlighet med avfallshierarkin och uppnå *fossilfrihet*
- Förbränningskatteutredningen presenterade betänkandet *"Brännheta skatter! Bör avfallsförbränning och utsläpp av koldioxid från energiproduktion beskattas?"* (SOU 2017:83) i november 2017

Förbränningskatteutredningens förslag

- Avstyrker avfallsförbränningskatt eftersom den blir fiskal, dvs. inte på ett verkningsfullt och kostnadseffektivt sätt styr mot en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering.
- I enlighet med tilläggsdirektiven föreslås ändå en lagutformning för en avfallsförbränningskatt för avfalls- och samförbränningsanläggningar.
- Skatt föreslås tas ut för avfall som förs in till en skattepliktig anläggning och att avdrag medges för avfall som förs ut från anläggningen (nettobeskattningsmodell).
- Undantag för biobränsle och farligt avfall.
- Skattenivå på 100 kronor per ton avfall föreslås - innebär kostnader på cirka 500 miljoner kronor/år för avfalls- och samförbränningsförbränningsanläggningar.
- Skatten förväntas enligt utredningen bli så gott som verkningslös...

Brännheta skatter!

Sör avfallsförbränning och utsläpp av kväveoxider från energiproduktion beskattas?

© 2010 Miljö- och Energidepartementet

Förslaget om avfallsförbränningskatt remissbehandlades under hösten 2018

- Bred kritik från remissinstanserna
- Energiföretagen Sveriges större invändningar mot förslaget:
- Inte ett ändamålsenligt styrmedel för att bidra till uppfyllandet av de klimat-, energi- och avfallspolitiska målen.
- Skatteförslaget innebär i praktiken en fiskal konsumtionsskatt på fjärrvärme.
- Strider mot den blocköverskridande energipolitiska överenskommelsens skrivningar om att vikten av ”en konkurrenskraftig fjärrvärmesektor”
- Innebär dubbla styrmedel eftersom svenska avfallsförbränningsanläggningar redan omfattas av EU ETS.
- Andra styrmedel i tidigare led krävs för att åstadkomma ökad materialåtervinning och för att styra mot uppställda mål.

Remissinstansernas synpunkter*

Svenska Naturskyddsföreningen	tillstyrker	Vill ha kraftigt högre skatt
Återvinningsindustrierna	Vill ha undantag	Undanta sambränningsanläggningar. Bristande konsekvensanalys
Avfall Sverige	avstyrker	Föreslagen skatt går emot avfallshierarkin.
Energiföretagen Sverige	avstyrker	Är ej ett ändamålsenligt styrmedel. Går emot skrivningar om de energipolitiska målen i energiöverenskommelsen
Energigas Sverige	avstyrker	Kan försvåra och fördyra biogasproduktion
Innovations- och kemiindustrierna, IKEM	avstyrker	Föreslagen skatt ökar ej materialåtervinningen
Kommerskollegium	avstyrker	Påverkar konkurrenskraften negativt för svenska förbränningsanläggningar
Konjunkturinstitutet	avstyrker	Svagt klimatpolitiskt styrmedel
Konkurrensverket	avstyrker	Skatten på avfallsförbränning är konkurrensnedvridande
Linköpings Universitet	avstyrker	Skatten leder inte till någon styrande effekt på mängden avfall som måste energiåtervinnas.
Naturvårdsverket	avstyrker	Utredningen ger inte ett tillräckligt underlag för att bedöma effekterna av en möjlig skatt på avfallsförbränning.
Näringslivets Regelnämnd	avstyrker	Unik politisk beställning
Skatteverket	avstyrker	Att skatten inte leder till ökad materialåtervinning var också en av anledningarna till att tidigare skatt på avfallsförbränning, som infördes 2006, avskaffades 2010.
Skogsindustrierna	avstyrker	Skatt skulle ge returpappersbruken dvs de bruk som redan materialåtervinner ökade kostnader. "Straffskatt på skogsindustriföretag".
Statens energimyndighet	avstyrker	En skatt på förbränning av avfall kommer att leda till försämrad konkurrenskraft för kraftvärme och Värme, Vilka fyller en viktig funktion i energisystemet.
Svenskt Näringsliv	avstyrker	Är inte ett ändamålsenligt styrmedel för att uppnå de klimat-, energi- och avfallspolitiska målen.
Sveriges kommuner och landsting	avstyrker	Rent fiskal skatt. Skadar fjärrvärmerna.

*De remissinstanser som fått betänkandet för remiss och som kommenterat förslaget i sak. Därutöver har ytterligare yttranden inkommit.

miljöpartiet
de gröna

NÄROMLAD
POLITIK

Centerpartiet

Januariavtalet s+mp+c+l (2019)

- *P. 5 Sänkt skatt på arbete och grön skatteväxling.*
Värns-katten tas bort 1 januari 2020. Miljöskatternas andel av skatteinkomsterna ska öka. **En kraftfull grön skatteväxling** ska genomföras med höjda miljöskatter som växlas mot sänkt skatt på jobb och företagande. Målet är att den ska **omsluta minst femton miljarder kronor** inklusive de förslag som genomförs i vårändringsbudgeten 2019 och de förslag som genomförs i skattereformen.
- *P. 35 Ekonomiska styrmedel ska användas för att ställa om samhället i miljövänlig riktning. - - - En skatt på förbränning av avfall införs. (Från BP 20). - - -*

Lagrådets yttrande om skatteförslaget

- Lagrådets yttrande den 4 oktober:
- Kraftig kritik. Överensstämmer i stort med kritiken från utredningen och remissinstanserna.
- ”Det har ej angivits något konkret stöd att det angivna syftet med lagen skulle uppnås”.
- Utredningens och remissinstansernas kritik av skatten synes vara välgrundad.
- Det saknas en förklaring till att förslaget läggs fram, mer än januariavtalet.
- ”Enligt Lagrådets mening bör frågan om den föreslagna lagen kan antas tillgodos de angivna syftena ytterligare belysas.”
- Att utvärdera skattens utformning redan innan den införts indikerar att frågan inte är färdigutredd.

Lagradsremiss

Skatt på avfallsförbränning

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 20 september 2019

Magdalena Andersson

Jan Larsson
(Finansdepartementet)

Lagradsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen föreslås att det införs en ny punktskatt på avfall som förbränns. Undantag från skatteplikten införs för biobränsle, farligt avfall, animaliska biprodukter samt viss produktion av material som innehåller avfallet eller dess restprodukter. Skatten ska tas ut med 125 kronor per ton avfall. Under 2020 är dock skattesatsen 75 kronor per ton avfall och under 2021 är skattesatsen 100 kronor per ton avfall. I lagrådsremissen föreslås även en årlig omräkning av skattesatsen grundad på faktiska förändringar i konsumentprisindex. Avdrag för skatten får göras för avfall som förs ut från en förbränningsanläggning. Förslaget om införande av skatt på avfall som förbränns bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 april 2020.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2019-10-04

Närvarande: F. d. justitierådet Eskil Nord samt justitieråden Kerstin Calissendorff och Inga-Lill Askersjö

Skatt på avfallsförbränning

Enligt en lagrådsremiss den 19 september 2019 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om skatt på avfall som förbränns, och
2. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunniga Kajsa Kellerborg.

Förslagen föranleder följande yttrande.

Lagförslag om avfallsförbränningsskatt

- Proposition till riksdagen beslutad 24 oktober 2019
- Lagrådets kritik bemöts övergripande med att skatten *kan ha effekter på lång sikt för att uppnå klimatmålen.*
- Nettobeskattningsmodell utifrån Förbränningsskatteutredningen
- Införande i en egen lag med ikraftträdande 1 april 2020
- Stegvis ökning; 75 kr/ton 2020, 100 kr/ton 2021, 125 kr/ton 2022, därefter årlig KPI-uppräknings
- Undantag för biobränsle, farligt avfall och animaliska biprodukter
- Undantag för viss produktion av material som innehåller avfallet eller dess restprodukter (cementindustri)

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 24 oktober 2019

Stefan Löfven

Per Bolund
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det införs en ny punktskatt på avfall som förbränns. Undantag från skatteplikten införs för biobränsle, farligt avfall, animaliska biprodukter samt viss produktion av material som innehåller avfallet eller dess restprodukter. Skatten ska tas ut med 125 kronor per ton avfall. Under 2020 är dock skattesatsen 75 kronor per ton avfall och under 2021 är skattesatsen 100 kronor per ton avfall. I propositionen föreslås även en årlig omräkning av skattesatsen grundad på faktiska förändringar i konsumentprisindex. Avdrag för skatten får göras för avfall som förs ut från en förbränningsanläggning. Förslaget om införande av skatt på avfall som förbränns bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 april 2020.

Undantag från skatt för ”biobränsle”

- Utgångspunkt i elcertifikatsförordningens biobränsledefinition som kräver utsorterat avfall.
- Begreppet ”osorterat avfall” ska tolkas enligt rättspraxis (hänvisning till dom i Kammarrätten i Jönköping i mål nr 12-15, 2016-04-04)
- *”om fossilt material inte helt har skiljts från icke-fossilt material av biologiskt ursprung så ska materialet anses utgöra osorterat avfall t.ex. plastrejekt och gummigranulat”*
- I praktiken krävs därmed en utsorterad ren biogen fraktion

Tänk på: Skatteverket kan komma göra andra tolkningar än vad Energimyndigheten gjort enligt elcertifikatsregelverket.

Konsekvenser enligt propositionen

- Små styreffekter på kort sikt.
- Avfall som omfattas av den föreslagna skatten beräknas till ca 6,7 miljoner ton per år.
- Mängden material som tas ut från anläggningen och berättigar till avdrag beräknas till ca 20 procent av förbränningsmängden.
- Statsfinansiella intäkter ca 0,24 miljarder 2020, 0,42 miljarder 2021 och 0,53 miljarder kronor 2022.
- **Efter 2030:** lönsamheten för energiåtervinning påverkas och på längre sikt *kan* detta påverka reinvesteringar och investeringar i ny avfallsförbränningskapacitet.
- Om kapaciteten för avfallsförbränning då minskar kan detta leda till en övervältring av skattekostnaden på mottagningsavgifterna.
- Sammantaget bedöms skatten ha en mycket begränsad påverkan på de totala utsläppen av växthusgaser.

Några egna kommentarer

- Viktbaserad skatt innebär att bioandel i avfall beskattas fyra gånger högre jämfört med fossil plast sett till energiinnehåll
- Eftersom avfallsförbränning redan omfattas av EU ETS innebär dubbelbeskattningen successivt ökade kostnader med minskad fri tilldelning av utsläppsrätter
- Skatteundantag för viss industri som förbränner ca 200 000 ton plast per år undergräver ytterligare skattens trovärdighet
- Falsk benämning att kalla avfallsförbränningskatten en "grön skatt"

Avfallsförbränningskatten saknar legitimitet som styrmedel!

Omfattande utvärdering av skatten aviseras

- Regeringen ska utvärdera skattens effekter och analysera behovet av förändringar i regelverket.
- Regeringsuppdrag till Skatteverket under hösten 2019.
- Utvärderingen ska ta hänsyn till EU-lagstiftning på området och beakta fjärrvärmens konkurrenskraft och en pålitlig el- och värmeförsörjning, särskilt effektsituationen.
- Skattens effekter på materialåtervinning, utsläppen av växthusgaser, avfallsflöden, import och export av avfall, omställningen till en cirkulär ekonomi samt fjärrvärmekunder ska analyseras.
- Påverkan på investeringar i produktionskapacitet i avfallsförbränningssektorn.
- Analys av ev. undanta sekundäravfall, där ett undantag för s.k. plastrejekt från t.ex. återvinning av plastbelagd kartong är en prioriterad fråga.

När beslutas avfallsförbränningskatten?

- Riksdagens Skatteutskott bereder frågan under november
- Viss samordning med beslut om budgetpropositionen för 2020
- Motionstid löpte ut den 8/11
- Utskottsbetänkande planeras offentliggöras 29/11
- Beslut i riksdagens kammare planeras 4/12

Vad tycker riksdagens oppositionspartier?

- M, KD och SD har uttalat att de planerar rösta nej till propositionen
- Riksdagsledamöter från V uttalat sig negativt om skatteförslaget
 - ännu oklart hur V kommer rösta kring förslaget

Tack för idag!
Hör gärna av dig.

Erik Thornström

Ansvarig skatter, styrmedel, energianvändning och
resurseffektivitet

erik.thornstrom@energiforetagen.se

046 701 64 44 57